

Asia: VN/8392/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

2 a § Maksun periminen / Uttag av avgif

Ei kommentoitavaa.

2 b § Päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta / Beslut om avgift som bestäms enligt betalningsförmågan

Ei kommentoitavaa.

3 § Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu / Avgift för oanvänd service

Maksun periminen käyttämättä jätetystä palvelusta lisää palvelujen käyttöastetta ja tehostaa terveydenhuollon olemassa olevien resurssien käyttöä. Maksun enimmäismäärä on yleisessä mittakaavassa kohtuullinen, mutta palvelujen käyttäjälle määräytyessään merkittävä pelote huolehtimaan varatun palvelun tosiasiallisesta käyttämisestä. Polikliinisen hoidon maksuttomuus alaikäisille lisää terveyspalvelujen tasa-arvoista saatavuutta. Lasten ja nuorten terveyspalvelujen tosiasialliseen tavoitettavuuteen panostaminen voi olla arvioitavissa pitemmän ajan kuluttua saavutettuna terveyshyötynä.

5 § Maksuttomat terveyspalvelut / Avgiftsfria hälsovårdstjänster

Kaikki maksuttomat terveydenhuollon palvelut lisäävät kansalaisten tasa-arvoisuutta ja tosiasiallisia mahdollisuuksia terveyshyödyn saamiseen sekä oikea-aikaiseen sairauksien diagnosointiin ja hoitoon.

Yleisvaarallisen tartuntataudin ehkäisyyn määrättyjen lääkkeiden maksuttomuus on omiaan lisäämään potilaan hoitomyöntyvyyttä. HIV-infektion hoidossa on sekä potilaan edun mukaista että kokonaistaloudellista panostaa taudin ehkäisyyn ja tartunnan riskin minimoimiseen kaikin mahdollisin tavoin.

Lastensuojelun näkökulmasta katsottuna olennaista on poliklinikan alaikäiselle antaman tutkimuksen ja hoidon maksuttomuus. Tällä tavalla ennalta ehkäistään heikkotuloisten laskujen siirtymistä perintään tai niiden maksamista toimeentulotuen kautta. Perintälaskut päätyvät hyvin

helposti kunnan maksettavaksi. Lisäksi tämä vaikuttaisi myös toimeentulotukien käsittelyyn, kun olisi yksi lasku vähemmän huomioitavana.

6 a § Maksukatto / Avgiftstak

Maksukaton laajentaminen kaikin mahdollisin toimin lisää kansalaisten terveystalouden tosiasiallista saavutettavuutta ja potilaiden tasa-arvoa peruspalvelujen käyttäjinä. Pykälän 5 momentin mukaan alle 18-vuotiaan maksu voidaan laskea huoltajan maksukattoon. Esityksen mukaan yhteishuoltajat voivat sopia kumman maksukattoon maksut luetaan. Huoltajien välisten ristiriitojen välttämiseksi, voisi olla tarkoituksenmukaista, että lähihuoltaja olisi kuitenkin ensisijalla, kenen maksukattoon maksut luetaan ja hänen suostumuksellansa maksukatto voitaisiin siirtää tai lukea tarvittaessa etähuoltajan maksukattoon.

Jatkossa asiakasmaksulaisissa säädettäisiin nimenomaisesti muidenkin terapioiden kuin yksilökohtaisen fysioterapian kerryttävän maksukattoa. Erittäin tärkeä muutos, joka mahdollistaisi sen, että ihmiset hakeutuisivat pitkäaikaisiin terapioihin. Erityisen tärkeää tämä on nuorten/lasten kohdalla, joiden perheissä on taloudellisesti tiukkaa.

7 b § Palvelun pitkäaikaisuus / Servicens långvariga karaktär

Sosiaalihuoltolain 19 § 4 momentin mukaan ”lapsiperheellä on oikeus saada perheen huolenpitotehtävän turvaamiseksi välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ei ole mahdollista 2 momentissa mainittujen syiden vuoksi”. Säännöksen mukaan sosiaalihuoltolain 19 §:ssä tarkoitettu kotipalvelu muuttuisi maksulliseksi 2 kuukauden jälkeen. Tämä ei tue haastavassa tilanteessa olevia lapsiperheitä, joilla on pitkäaikaisia vaikeuksia sosiaalihuoltolain 19 § 1 momentissa mainituissa asioissa. Kotipalvelu on kuitenkin lastensuojelun asiakkaille maksutonta. Sosiaalihuoltolain tuen piirissä oleville lapsiperheille myös pitkäaikaisen kotipalvelun tulisi olla maksutonta, joka vähentäisi lastensuojelun tarvetta.

7 c § Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksu / Avgift för långvarigt serviceboende med heldygnssorg, långvarig familjevård och långvarig sluten vård

Ei kommentoitavaa.

10 b § Pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot / Inkomster som utgör grund för avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnssorg, långvarig familjevård och för långvarig sluten vård

Ei kommentoitavaa.

10 c § Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa / Avdrag från inkomsterna för långvarigt serviceboende med heldygnssorg, långvarig familjevård och långvarig sluten vård

Ei kommentoitavaa.

10 d § Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa / Särskilda avdrag från inkomsterna för långvarigt serviceboende med heldygnssorg och långvarig familjevård

Ei kommentoitavaa.

10 e § *Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävä maksu / Avgift för fortlöpande och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice*

Ei kommentoitavaa.

10 f § *Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot / Inkomster som utgör grund för avgiften för fortlöpande och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice*

Ei kommentoitavaa.

10 g § *Tuloista tehtävät vähennykset jatkuvassa ja säännöllisessä kotona annettavassa palvelussa sekä pitkäaikaisessa asumispalvelussa / Avdrag från inkomsterna för fortgående och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice*

Ei kommentoitavaa.

10 h § *Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut / Stödtjänster och tjänster i samband med boendeservice*

Ei kommentoitavaa.

10 i § *Laskennallinen metsätulo / Kalkylerad inkomst av skog*

Ei kommentoitavaa.

10 j § *Maksun määrittäminen ja tarkistaminen / Bestämmande och justering av avgift*

Ei kommentoitavaa.

10 k § *Palvelun keskeytyksen vaikutus asiakasmaksuun / Hur avbrott i servicen påverkar klientavgiften*

Ei kommentoitavaa.

11 § *Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen / Nedsättning och eftergift av avgift*

Ei kommentoitavaa.

13 § *Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu / Avgift av dem som inte är bosatta i Finland*

Ei kommentoitavaa.

14 § *Tulojen, korvausten tai saamisten periminen kunnalle tai kuntayhtymälle / Uppbärande av inkomster, ersättningar eller fordringar till kommunen eller samkommunen*

Ei kommentoitavaa.

14 a § *Viranomaisten tiedonsaantioikeus / Myndigheternas rätt att få upplysningar*

Ei kommentoitavaa.

15 § *Muutoksenhaku / Ändringssökande*

Ei kommentoitavaa.

Voimaantulo (alustava voimaantuloajankohta 1.1.2021) Ikraftträdande

Ei kommentoitavaa.

Kajava Heli

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto - Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat